

Exactor.

tributa: q̄ collationes vocant soluit. Et quia ista talia colligit dicitur exactor tributorum vel collector. Itē executores in p̄uicias missi exactiones inchoare nō debēt nisi prius corā p̄uicie p̄sede mandatu insinuauerint: hoc ⁊ in p̄uicias ne gotijs seruando Et executores seu exactores nullā in causis p̄uicatis executionē cōmittere debent. Itē exactores iustis p̄dēribus et mensuris vti debēt. de hoc vsq̄ ad. §. iubemus. Sunt et alia capitula sub hoc titulo cōprehensa.

De sanctissimis ep̄is et deo amabilibus et reuerendissimis p̄sbyteris et clericis et monachis.

De sanctissimis ep̄is. hoc. §. e. vsq̄ ad. §. clericos. Reuerendissimis p̄sbyteris. de hoc. §. e. §. clericos. vsq̄ ad. §. iubemus. Monachis. de hoc dicitur. §. e. §. iubemus vsq̄ in fi.

Finis Autenticorum

Codiciſ diuini iustitiani sacratissimi imperatoris repetite p̄electionis Liber Decimus.

H Tres libri codiciſ q̄ sequunt̄ ab alijs nouē ideo sepeati sunt et eorsum postu. quia tractāt de iure publico et nunq̄ leguntur in scholis. ideoq̄ eorum materia rarioz. et non imerito ab alijs segreganda ne grauaentur rudes iuris tyrones ⁊ studiosi vt dicit glo. insti. de iur. et iur. §. fi.

De iure fisci.

Fiscus.

Supra libro nono incepit tractare imperator de iure publico q̄ est circa crima. n̄c de iure publico circa bona fisco q̄renda. vel sc̄dm Bzo. in sum. hui⁹ ti. traditū est in p̄cedentibus de iuribus puatorum. n̄c videndum est de iure fisci Et dicitur fiscus ip̄a imperialis vel imperij camera. nō dico patrimonij imperatoris. L. de quadri. p̄scrip. l. bene a zenone in prin. Quicquid t̄ specialitatis habet fiscus. hoc cesaris et auguste ratione solet habere. ff. e. l. fiscus. §. fi. Et dicit q̄ si fixus id est firmus. qz semp est diues et soluendo. ff. de fun. vo. l. ij. vel dicit id ē sac̄ de q̄ in glo. in. l. p̄uicij. §. fiscus. §. s̄numera. ⁊ actu. li. xj. Et dicit hic ti. ab illo de puile. fil. qz hic de sp̄ali iure et cōmuni q̄d habet fiscus dicit de cōmuni. §. l. ij. et. iij. de speciali dicit in. l. p̄hibitū. Alii aut̄ de cōmuniti. Itē hic titulus est generalis ad omnes sequētes.

De conueniendis fisci debitoribus.

Debitor debitoris nō p̄t ueniri a fisco nisi p̄ncipali discussio. Differentiā at̄ in ueniēdo debitorē in fiscū ⁊ puatū glo. tāgit h. ⁊ meli⁹ in. l. §. s̄. q̄n̄ fil. vl̄ p̄ua.

De fide instrumētōz. ⁊ iure haste fiscalis ⁊ de adiectiōib⁹

De instrumento facto vel omisso ī tractu fiscali dicit. §. l. §. ⁊. l. ij. Et de iure

Edicis

habe. rē. id est venditione que fit subhastatione qñ fit a fisco. id est veditio qui facile cōuelli nō debet vt. s. de remis. pig. si hypothecas. Et q̄ adiectionib⁹ sub licet dic. vt. infra. l. si tempora.

Massa fiscalis

De venditione rerum fiscalū cū puatis communiū

Ratione partis fiscus potest vendere totū de hoc s. de com. rer. al. l. j. et in. l. res. §. j. ff. de iur. fis. que est notabilis ad hanc materiam.

Fisci priuile.

Ne fiscus rem quam vendidit euincat.

Rubrica cōtinet summarium eius quod dicit in nigro.

De his q̄ ex publicis ratiōib⁹ mutuam pecuniā accipiūt

Qui aurum fiscale mutuo sumpsit sine principis licentia et qui dederit: pena tenebit. de qua. §. l. ij.

Fiscale aurū.

Penis fiscalibus creditores preferri.

Licet in p̄ tractibus fiscus preferatur alijs creditoribus. quia ad debitorē peruenit pecunia sed si est creditor fisci ex delicto. certe alijs eius creditoribus ex cō tractu fiscus nō preferatur. vt hic dicitur.

De fiscalibus vsuris.

Ex mora pene: nō accedūt vsurē de hoc de magi. conue. l. si. et. ff. de vsur. l. cñ quidam. §. fiscus. et de iure fir. l. si fiscus.

De sententijs aduersus fiscū latis retractandis.

Si sententia lata est p̄tra fiscū p̄t renouare infra triēniū si nō inuenierit p̄uariatio v̄l fraus. Si x̄o hoc inuenierit etiā post triēniū. de q̄ h̄ ē bōa ⁊ s̄bit glo.

**Contra fiscum
lata sententia.**

De bonis vacantibus et incorporatione.

Bona vacātia dicunt hereditatis iacentis q̄ nō dū est adita: qz nullo mō hz herede d̄ q̄. e. l. vacātia. Talia bōa vacātia spectāt ad fiscū. n̄ ad ciuitates etiā puilegiū hñtes. et si occupauerūt ab eis auferuntur. §. l. j. de hoc. ff. de iure. fis. l. j. Sūt tñ q̄dā p̄sone q̄ p̄ferunt fisco. q̄s p̄oīt. §. l. j. §. legitimo. Et si res fisco defera rat. p̄rio debz solēntē examinari p̄ p̄curatorē cesaris. Sedo incorporari cū auctoritate p̄curatoris fisci de q̄ in. l. si qñ. vbi glo. et. l. si. §. e.

Bona vacātia

De delatoribus.

Dicit de bonis vacātib⁹. nūc de eandē bonoz delatoribus. Si no. q̄ deferre dicit multis modis. p̄rio. i. q̄ aliqd̄ affert. vñ dicit hereditas deferret vt s. de car edic. l. ij. Itē accusare de q̄libz criē vt. l. ad. l. iul. repe. l. inbem⁹. Itē bonoz nūciator. ff. de diuer. ⁊ tēp. l. intra. ⁊ ita h̄. Itē deferre sez bonoz vt s. de epi. et cle. l. p̄b̄. Itē aut̄ ponit p̄ delatore bonoz iniusto v̄l iusto. Et ē iniust⁹ ratiōe p̄ sonaz etiā si p̄bet vt. §. l. si. Itē p̄hibent aliq̄ deferre p̄p̄t bonoz vt clarissimi. Itē veterani. Itē milites p̄p̄t bonoz stipēdiōz. Itē p̄p̄t sexū vt mulieres. Itē p̄p̄t dānatiōez vt q̄ sustib⁹ cessi sūt ⁊ i op⁹ publicū dānati sunt. Itē in metallū dānati sūt. Et offert hic tñ. ab illo. §. de his q̄ se. def. quia tñ se. hic alios deferūt.

Deferre.

Iniust⁹ dela.

De petitis bonorum sublatiſtitutio gregoriana.

Fiscalis bona ¶ Quidam rex. habent bonor. ⁊ tunc dic. de petitis. id est petitionib⁹. ak. deest ⁊ tūc pone petitis materialiter. vel subaudi reb⁹ siue bonis. Et tractatur hic q̄ modo bona q̄ defuerunt in fiscū nemo potest sibi impetrare. et q̄ cōcessio facta ad petitionem alterius nō valet. Secus si fieret motu pprio principis. j. l. j.

De his qui se defecerunt.

¶ Dixit s. de delato. qñ alius defert aliū. hic qñ se ipm. Itā q̄ grauar⁹ est de re situēdo non capaci. si se deferat lucra tertiā. vroz vero defuncti nō capax se defers lucratur dimidiā. j. e. l. j. et in l. edicto. s. cū autem. ff. de iur. fil.

Si libertatis impalis socius sine herede decesserit.

Socij. l. gialis libertatis

¶ Inter socios impalis libertatis facte etiam inter viuos est loc⁹ iuri accrescēdi etiam post mortuūz vtriqz q̄stitū. Et dicit socius libera. impe. cui p̄muniter aliqd ab impatore donatū est. Itā si talis sine herede relicto decesserit: ad p̄ortē potius solatiū. q̄ ad p̄sonam aliā p̄ deccedentis pueniat. j. l. vna. r

De thesauris.

Thesaurus:

¶ Inter cetera iura fiscalia est et thesaurus ideo de hoc. Nam querere thesaurum pprio loco oib⁹ licet. In alieno vero suo nomine minime licet. Et si thesaurus inuentus fuerit a fortuna inter inuentorē et dñm diuidit. de hoc dicit insti. de re. diui. s. thesauros. et in l. iij. s. si in locis. ff. de iur. fil. et quid sit ponitur ff. de ac. re. do. l. non q̄. et ff. exhi. l. thesauros.

De annoniſ et tributis.

Annona tributonia.

¶ De alio iure fiscali dicit. et dic de anno. et trib. id est de tributo qd̄ prestat p̄ annona militum vel equor. vel dic annona in speciebus. tributa in pecunijs. nā datur annona in speciebus. tributū in auro et argento ⁊ ere. Et dicit tributum quicqd̄ tribuit. sed specialit̄ qd̄ principi dat. Et est sciendū qd̄ tributū aliud est capitū. ff. de cens. l. si aliud agroz. j. e. l. j. et vtrūqz italici⁹ et q̄busdā alijs remittitur. ff. de cens. l. j. et s. de epi. et. cle. de his. Et scdm̄ tributū capitis est p̄ mare integer aureus. p̄ femina medius ar. de cens. l. si. et infra. e. l. si. Homine pre dij p̄statur quātitas frumēti q̄ dicit̄ quinquagesima ordet: q̄ dragesima vini ⁊ lardi. vigesima in partibus nō remotis. j. de suscep. l. modtos. p̄ singulis libris argenti. v. prestantur aurei. infra. de p̄cio. qd̄ tebs. infer. l. j. Et differt hic et ab illo. s. de anno. et trib. quia ibi de his que pro salarijs dabantur officialibus hic fisco. Item ab inferiori proximo. vt ibi no.

De indictionibus.

Indictio.

¶ Dixit s. ti. pr. de duplici munere patrimonij vt no. in l. inditiōes. s. ti. j. nū p̄sequitur de altero scz de indictionib⁹ id est eo qd̄ personis p̄ patrimonio imponit. dicit̄ indictio quia indicebatur p̄ iustis p̄ singula lustra. anni primo: argenti secundo: eris tertio iustro. vt in aut. de colla. in prin. et in fi. et ex ea fit connumeratio indictionis q̄ fit hodie in instrumentis de qua. p̄ glo. in. c. inter dilectos de si. iustro. ⁊ vocat̄ hoc tributū indictū. j. l. j. qz vltra ordinariū canonē q̄ rebus imponit̄ p̄staf p̄ singula lustra. Et ponit hic glo. q̄ sit connumeratio annorū dñi p̄ diuersas sectas. dic vt in ea.

Edicis

De superindicto.

Differt a pr. ti. quia ibi ppter fertilitatē vel ppter aliā publicā vtilitatez vñ necessitate: hic qñ aliq̄ pcedia erant deserta vt in aut. de coll. § si vero aliquando. Vñ hoc excusatur ecclia. vt. §. de sacro sanc. eccle. l. placet. r. l. sistentiarij. Et in sacris militans vt. §. de silen. l. j. et de apo. sacro sacri. l. iij. et. j. de excu. mu. l. maximaz. et de canone sac. lar. l. si. preceperit. Sed scdm pl. sup indictū dicit q̄ ppter fertilitatē inducit. vñ necessitatē pub. extraoz. nō p lustra. Indictio aut vel indictū qd̄ p lustra vt. §. si. pr. de hoc bal. in. l. si. l. sine. cen. et re.

Supindictū

De exactoribus tributorum

Dixit que tributa p̄standa sunt a quibus. nūc qualiter et p quas exigunt qui dicebantur duccenarij: quia ducetos exigebant. vñ quia ipsi tot erant numero. vñ cētenarij. siue sexagenarij. qd̄ expone vt. §. habet r alia noia put diuersificand officia. §. de appo. pub. l. pe. r. §. de iur. fis. l. p̄hibiti. r. l. sup creandis. et publicani. ff. vi. bo. rap. l. ij. §. publicanus. et opinatores. vt. §. e. l. nulli. et in p̄uinijs pertinet ad rectorem p̄uinitie tributa exigere. l. in fiscalib⁹. infra. e.

Duccenarij

De superexactoribus.

Superexactores dicunt qui ultra q̄ debet nomine tributi exigunt. et tales tenentur in duplum et p̄t̄ p̄t̄ d̄uetudinē capitalit̄ puniunt. §. l. j. r. debet restitui p̄tin⁹ ei a q̄ exactū ē. de q̄ m. l. si bene. ff. de vsur. et in. l. si. ff. q̄ me. cau.

Sup exacto.

De capiendis r distrabendis pignozib⁹ tributoz causa.

Qui fiscalibus debitis p̄ cō: u natiā satisfacere differūt: eoz res distrabatur post duos menses a die captiōis. ff. de re. iudi. l. debito ribus. Item seruatur sos temnitatis de qua §. de fi. instru. et iure. haste. ff. l. j.

De appochis publicis: et descriptionibus curialium. et contributionibus ciuilibus.

Appocha soluenti datur antipocha suscipienti vt dicit glo. r. §. de fi. instrumē. l. plures. r. §. qui. po. in. pig. l. pe. Et tractatur hic. qualiter debet fieri appocha de recepto a thasaurarijs vel susceptozibus. Et descriptionibus seznonorū que vocatur extimum. quas faciunt principes cogentibus diuersis negotijs vnde et illud erigit edictum a cesare augusto vt describeretur. rē. Et illa debet fieri per singulos ordines id est per omnes homines magnos. et paruos. §. l. j. omnes est soluere debent vt. §. de anno. et trib. l. in fraudem. Et de contributionibus. id est tributarijs solutionibus quas faciunt tributarij. curiali ad q̄. §. de suscep. l. susceptozes p̄fectibus.

Apocha.

Descriptiones curialium.

Contributio

De canone largitionalium titulorum.

Ista rubricam exponit id est de regulari p̄stacione tributorum q̄ fiebat p̄ scripturas largitiones est ea dicitur q̄ p̄uinitiales fisco largiunt et dependunt. Et dicuntur tituli qz specialibus titulis id est lris breuib⁹ ve chartis legunt vt. §. de conuē. ff. de. l. si. et. §. de anno. et trib. l. iij.

Largitionas Tituli.

De opere a colatoribus exigantur.

Collatores id est p̄uinitiales qui tributa p̄stint: ad aoperas alijs nō tenent

Collatores

nā nec balnea p̄fidib⁹ succendere sunt cōpellendū s̄. ne tribu. laua p̄st. l. j. nec be-
stias eoz cōmodare. j. vt rus. ad mil. off. l. ij. zc. qd. p̄c̄q̄ vt hic in glo.

De immunitate nemine concedenda.

¶ Si officialis alicuius; p̄fiteat̄ imunitatē scribēdo aliquē immunē sua auctorita-
te: illius supplicium flāma est. j. l. j. nec p̄dest imunitas talis vt. j. de cenf. l. j. et
s̄. de anno. et tri. l. in fraudem. z. j. de agri. et cen. l. imunitati.

De conditis in publicis horreis.

Horrea publ. Omnia q̄ in horreis p̄dita sunt id est reposita. debēt p̄us et ante oīa expēdi: vel
vādo militibus vel vendēdo: et antiqua p̄sumi: quā aliquid tāgaf de fructib⁹ no-
uis: nec frumētū nouū p̄us vendi: nisi antea vēdaf ver⁹. Item species in horreis
publicis depositas nullus debet in suā vtilitatē conuertere.

**Ut nemini liceat in emptione specierum
se excusare Et de munere scytome**

Scytoma. Quando vrgente necessitate famis vel guerraz cōpatiōes frumētū v̄l ordei alf-
arūq; speciez p̄uinti s̄ inducunt: nullius possidentū excusatio etiā p̄uilegiata
audif. Itē si res publica habet granū vel aliud ad vendendū: oēs debēt emere:
nec aliq; excusatur. licet ei necessariū nō sit: De secunda pte istius rubrice. nū ha-
betur in nigro. sed in. l. ij. ff. de va. mu. et de adm. re. ad cini. p̄i. l. fi. s̄. itē re-
sponderūt scytomas. vbi glo. dicit q̄ est munus publicum vnde scytome qui id
munus gerūt: et forte sunt scutarij scytos em̄ pellis vel coriū dicit: vñ sentice et
scuta q; nō sine pellib⁹ sūt scdm̄ fef. qd̄ ex eo conici licet: qz̄ text̄ in dic. l. fi. s̄. itez
rescripserūt. dicit scytomas q̄ nō segniter officio suo functi sūt immunes eē debere
et i. l. ij. ff. de va. mu. ait. Sexdecimū etiā annū agentē ad mun⁹ scytome voca-
ri non oportet.

**De collatione donatorum vel releuatorum:
aut translatorum seu aderatorum.**

**Reuelata pre-
dic.
Donata.
Grata.** Si tributarius non potest vti fundo. put in censum descripsit quia casmate p̄
parte perijt. vel vites aride sunt: Ille qui p̄cest censui releuat vt. ff. de cen. l.
forma. Ante tēpora ergo antiochi quedā erant reuelata predia: aliqua erāt do-
nata vt nihil soluerēt. Aliqua aderata vt aliquid eris soluerent. Aliqua trans-
lata in aliu. vñ antiochus fecit q̄ oīa talia soluerent certum quid p̄ pretio et
futuro. quod et Valentinus hic confirmat. vt dicit glo. j.

De collatione eris

Eris collatia. Pro ere pōt solui aurū tāti valoris. itellige qm̄ resp̄ex hoc nō ledit vt no. ff.
de solu. l. paul⁹. Collatores ergo q̄ in vno lustro es soluebāt possūt dare aliqd̄ p̄
ere sez aurū. qd̄ licz̄ chari⁹ sit tñ facili⁹ dant insti. de act. s̄. huic. Cū statuit vt. p̄
xx. libris eris: soluāt vñū solidum id est vñū aureum. insti. de pe. te. liti. s̄. fi.

De discussoribus:

Dissor. Multis modis dicitur discussor. primo qui inquirīt publicos debitores et res
dignit in scriptis vt hoc ti. l. ij. Secundo qui statuit rerum p̄cia ne vendantur

minis. §. de iude. l. nullus. Tertio q̄ inquiri et examinat facultates aliquorum p̄ imponēda collecta. j. de cen. p̄ equatores: et ita p̄ d̄t̄ intelligi. l. j. huius ti. et de ei⁹ officio loq̄t̄. §. de tu. et cu. illu. l. j. Quarto d̄t̄ q̄ desertis agris fr̄t̄ colonos et inquirūt an sint idonei. vt. j. l. fi. Itē est opis discussores. §. de diuer. iudic. l. s̄c̄e tim⁹. Al̄ d̄t̄ p̄cussor q̄ terret hōtes p̄teriti publici officij d̄ci. ff. de cōcus.

Conclissor

De decurionibus et filijs eorum et qui decuriones habent et quibus modis a fortuna curie liberentur

De curio a decem dicit. ff. de h. sig. l. pupillus. h̄ decuriones. vt dixi. ff. e. ti. et differūt a curialibus qz curialis genus: decurio species vt dicit. l. pupillus. licz Py. dixit si eē inē eos d̄t̄ az ar. §. d̄ices. nup. l. cū acill⁹. §. d̄ epi. et cle. l. si q̄s p̄bz Itē no. qz decurio habet honorem et onus: honor. qz non torquet etiam finito decurionatu. et de questi. l. nihil. Item dat⁹ curie decurionū naturalis sit legitim⁹ vt. §. de na. li. l. qm̄ De onere p̄tat. quibus modis aut liberentur ab eo onere vt fortuna ponit. l. fi. et hodie consiliarij, ciuitatū dicuntur: de curiones. vt d̄t̄ cit glo. super rubro hic q̄ no.

Decurio

Si seruus aut libertus ad decurionatū aspirauerit

Libertus qui non habet ius annuloꝝ aureoꝝ nec est restitutus natalibus decurio factus cum pena remoueatur a curia. j. l. j. Item si seruus sciens patitur se ad decurionatum vocari remouebitur tñ. j. l. ij.

De p̄d̄ijs curialium sine decreto non alienandis

Decuriones non p̄t̄ vendere bona imobilia sine decreto iudicis alias non valet venditio. et emptor p̄dit p̄cium et restituit rem cū fructib⁹. j. l. j. et hoc ideo vt respub. diuites curatores habeat quales sunt decuriones. j. l. ij.

Quando et quibus quarta pars debeat ex bonis decurionum. et de modo distributionis eorum

De prima pte rubrice tractat in lege p̄ma et secūda: et d̄t̄ qm̄ et quid: scz qm̄ es heres non curialis. vel qm̄ curialis sed non in totum. Et quib⁹ debet scz curialibus. j. l. ij. in p̄n. De secūda pte tractat in. l. fi. et aliquid i. l. ij. scz qualiter distribuat: id est diuidatur inter curiam et heredes d̄t̄ vt ibi.

Decurionum bona.

De imponenda lucratiua descriptione

olim curialis non poterat vendere sed donare sic. l. fi. §. ti. ij. et qm̄ donabat fuit imposta vna gabella qz ille qui percipiebat ex donatione vel alio titulo lus cratiu o deberet soluere quattuor siliquas et ista est descriptio q̄ imponitur titulis lucratiuis. Hoc p̄missio impator dicit qz ista descriptio imponit possessionibus tantū non hominibus: id est mancipijs si alienent nec alijs rebus mobilib⁹. Item non habet locū in cōtractib⁹ qui sunt inter ascendentes et descendentes. In alijs aut sic. Et est differentia inter hūc ti. et §. pr. qz in superiori ti. quarta totū rei datur curie: hic quattuor solidi tñ. Item illa quarta de omnibus rebus. hic de nonalibus tñ. vt in p̄n. hui⁹. Itē de titulo successiōis tñ. h̄ de q̄libet etiā inē viros p̄ que apparet qz quōqz vtraqz descriptio concurret scz quando succeditur curiali ab extraneo.

De prebendo salario

C Rubrica interpretat se ipam: meli' tñ dixisset de nō p̄bēdo vt p̄tz. j. l. vna vs qz p̄statur p̄sentiente p̄ncipe. de hoc. ff. de decr. ab oz. l. ambitiosa.

Si curialis relicta ciuitate rus habitare maluerit

Omnes curiales renocant ad ciuitatem ⁊ ad curiam. ⁊ locus in quo rure habitant publicatur. infra. l. j.

De municipibus et originarijs

Municipes
Originarijs

Municipes est genus originarijs ē spēs vt no. glo. in. l. cines. j. ti. pr. Est ergo municipes pprie qui subit mūera siue ibi natus sit: si uenon: sed hodie etiā qui non subeūt. ff. ad mun. l. j. Et dicit originarijs ab origine pris nō sua. j. e. l. filios ⁊. ff. e. assumptio. g. j. vel fm Dzo. sua etiā vt infra. e. origine

De incolis ⁊ vbi quis domicilium habere videt
Et de his qui studioz cā in alia ciuitate degūt

Incola

Superior titulo, d' originarijs: id est de his q̄ p̄rabunt mācipatū origine. p̄ncipaliter dixit: vt p̄tz p̄ oēs. l. illi. ti. Hūc generaliter q̄lter isto al alijs modis. Est autē incolaz: qui in aliquo loco habitare dicit' incolaz: ē valde colēs puinnā in quā se p̄tulit vt pote cū p̄pter eā aliā reliq̄t: de qua muta vi. p. glo. in. l. cines. j. e. vbi ponit d̄tia inter municipem. incolā: ⁊ ciuem. De secūda pte habes in. l. ij. ⁊ p. Bar. in. l. lex cornelia. g. domū. ff. de iniur.

De muneribus ⁊ honoribus non continuandis
inter patrem et filium ⁊ de interuallis

Connuatio bonoz ⁊ munez impedit inter patrē ⁊ filiū Sz neqz poterea exequant' p̄perun. ideo dicit de interuallis: de hoc in. c. ad extirpāda de fil. p̄f.

De muneribus patrimoniorū

Munus

Munus tribus modis d̄. vno donū. Secūdo on'. vt hoc ti. Tertio officiū sic s. ti. pr. ff. de h. sig. l. munus trib'. ⁊. l. inter donū. ⁊. l. munus pprie. ⁊. l. pusillus h. munus. Item munus aliud p̄onale. aliud patrimoniale: ⁊ aliud mixtū personale est qd̄ fit cum sollicitudine p̄sonae: patrimoniale dispendio rez: mixtum ex vtroqz p̄dit. ff. e. l. j. ⁊. l. fi. in p̄n. ⁊. h. patrimonioz et. h. mixta. dicit aliquid. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ vide hic glo. sup rubro

Quemadmodum ciuilia munera indicunt

Mūera ciui.

Ciuilia mūera dicunt' oīa vt. s. ti. j. l. j. in q̄b' inspicit p̄sona ei' q̄ iponit munus: vel iudicis q̄ habeat illud officiū vt. s. de iur. fil. sup creādis: ⁊ d̄ decu. l. ij. Secūdo inspicit qd̄ ē. j. l. fi. Tertio p̄sona ei' cui indicit. Quarto origo natalium Quinto facultates. Sexto p̄suetudo. ff. de mu. ⁊ ho. l. honor. h. de honorib'. p̄sona vt sit abilis vel nō excuset. Origo vt honores iungentoz nō deserant liberto. s. ad. l. iul. vis. l. j. Facultas vt sit sufficiēs mūeri. ad iuncto. Itē septimū vt portio res eligant. ff. de decu. l. honores Est. viij. qd̄ d̄. j. l. ij. Hōnū qd̄ d̄. j. l. i. Decimo qd̄ j. l. pe. In p̄sonalib' bec' n̄derāt Sz in p̄rimonialib' nō omnia.

De his qui sponte munera subeunt

Dixit de cogēdis: nūc de spōtancis Et dicas qz imunis spōte de curionatū su

Co dicis

scipiēs. oīa munera decurioni in iūgenda subire cogit nisi pacto iuuet vt infra. e.
l. j. Sed aliud munus suscipiens in alijs nō p̄iudicat vt infra. l. ij.

De his quia p̄ncipe vacatōem acceperunt

Titulus est clarus.

De vacatione publici muneris

Dicitur est. s. q̄ a solo p̄ncipe p̄cedat vacatio. hic q̄rit nūquid p̄cessa aliquid
operet Et dic. mun⁹ aliud publicū q̄s in administrāda rep. sine titulo dignitat⁹
subimus. ff. de mu. 7 ho. l. honor. s. j. Aliud p̄uatū q̄s etiā publicū est q̄ ad qd
vt infra. de excu. tu. in p̄n. Et dicit q̄ vacatio simpliciter p̄cessa nō porrigit ad
ad mūera ordinaria Et dicunt ordinaria q̄ imponunt lege senatus p̄sul. 7 cōsti.
p̄n. Alia dicunt extra or. de q̄bus. infra. de mul. 7 in quo lo. l. ij.

Munus pub.
P̄riuatum
Vacatio
Ordi. mūera.

De decretis decurionum super imunitate quibusdam concedenda.

Sicut decretū sup multis alijs imponit vt sup alienatōe p̄dior curialiu. Et
sup eligendo sindaco vel actore. ff. q̄s cuiusq̄ vni. l. nulli. vel alio officiali. s. de
decu. l. ij. Itē sup salarijs medicorū 7 mgroꝝ liberaliu artiu. ff. e. l. iii. Itē sup
bānis 7 statutis. ff. e. l. fi. Ita 7 sup imunitate p̄cedenda vt hic.

De excusationibus munerum

Causa ponit p̄pter quos q̄s excusatur Et est excusatio alicuius iuste cause al
legatio p̄pter quā artari nō debet ad sube unda munera. ff. de va. mu. l. j. i. r̄iūso
Et distingue q̄ excusatio aliqua tp̄alis 7 p̄sonalis vt. s. de va. mu. l. his q̄. r. l.
honoribus. s. i. Alia p̄petua. ff. de va. mu. l. pe. in p̄n. Itē alia plena cū a munes
ribus tñ p̄sonalib⁹ excusat: nō aut. ab honoribus. plentor cū etiā ab honorib⁹ nō
tñ a p̄ncipalib⁹. ff. de va. mu. l. ij. s. qui partimomoz. r. l. pe. s. duo. Plenissima
q̄s a quibusdā patrimonialib⁹ excusat. ff. e. l. his honorib⁹. s. angarias. 7 s mu
ne. 7 hono. l. fi. s. pe. Sed ab omnibus aliquem excusari non meminit. P̄p̄
se legisse eam etiā impator 7 augusta quedā talia subeant vt. j. de qui. mu. l. ii. 7
supra vt in emp. spe. l. i. sed eligif. ff. de iur. iuu. l. semp. s. licet. 7 j. de p̄n. e. q̄.
in sa. pa. l. iii. 7 infra. de p̄fes. l. medicos

Quib⁹ casib⁹
excusat a mūe.

Quibus muneribus vel prestationibus ne mini liceat se excusare

Hic ti. differt ab eo. s. de iuu. ne. p̄ce. q̄z ibi specialiter de imunitate tributoꝝ
vel ibi ostendit in quibus casibus specialiter imunitas p̄cedenda sit hic aut gene
raliter: in quibus nō p̄t aliqua excusatio opitulari

Qui etate vel professione se excusant

Quidam habet hic q̄ etate. rē. Alii qui p̄fessione. 7. infra in. l. manifesti ha
betur q̄ etate Sed certe p̄fessio sola non excusat. sed etas sola. Nam studentes
habet imunitatē a muneribus p̄sonalibus vsq̄ ad. xxv. an. infra. l. i. 7 liberant⁹
a p̄sonalib⁹ munerib⁹ nō aut patrimonialibus infra. l. ii.

Qui morbo se excusant

Hoc p̄petuo vel ad tempus excusat. put tp̄alis vel p̄petuus. ff. de excu. tu. l.
non solum. s. fi. r. ff. de va. mu. l. pe.

Edictis

De his qui in exilium dati vel ab ordine moti sunt

Quia missi in exilium infames sunt sicut damnati sunt: ideo de his Et est triplex exilium vt dixi. ff. de inter. 7 re le. l. exilium.

In exiliū missi

De filij familias 7 quē admodum pro his pater teneatur

Qualiter filius obliget honoris reddita rōne: 7 pater p eo teneat q̄ consensit decurionatu: filij existentis in potestate. Secus si erat emancipatus

De periculo successorum parentis

Quis dignitas q̄site filio p p̄rem trāsit ad heredē. fa. ff. de mu. 7 ho. l. si filiu. §. idē sc̄psit. de q. ff. de coll. bo. l. j. §. sed nec castrēse. 7 ibi per Bar.

De mulieribus 7 in quo loco munera sexui congruentia vel honores cognoscant

Mulier in loco domicilij mariti, subit, munera psonalia: patrimonialia No i loco in q̄ p̄mōntū: de hoc. j. §. digni. l. mulieres 7 in. l. filij. §. vidua. ff. ad mu.

Mulier vbi onera subit

De legationibus

Legatio est psonale munus vt: ff. de mu. 7 ho. l. i. §. i. 7 l. si. §. legati. 7 de legatus q̄ a ciuitate vel p̄ncipe mittit ad p̄ncipem vel ad aliu, vt hoc ti. Alias legatus d̄: p̄consul. ff. de off. p̄con. l. obseruandū. §. j. 7 l. si. Alias legatus ecclie ad papam vt in aut. de sanc. epi. §. si vero eps coll. ix. 7 in. l. diem. ff. de off. all. Nobilium aut̄ vt cuncti nūncij vel missi vt hic glo. rubri

Legatio
Legatus

De excusationibus artificum

Differat ti. §. de p̄f. 7 mer: quia ibi de litteralibus artificibus: hic de his q̄ tantum operatōe manū excusantur docentes non discentes vt no. j. l. i. 7 scripti in breuibz cuiusq̄ ciuitatis nō aut̄ omnes vt infra. l. i. in prin.

De prioribus ad munera nominandis

Qui excusant dixit nunc qui subire debeant: vel dixit de excu. datis quibusdam nunc de aliis quando alius est prior

Si ppter inimicitias creatio facta fuerit

Creatio facta de aliquo ppter inimicitias facit aliquid si vult posse appellare de hoc insti. de excu. tu. §. item ppter fa. §. de decru. decu. l. si.

De sumptuum recuperatione

Electus q̄ habet excusatōem recuperat sumptus quos facit in lite ab eo q̄ cum nominauit fa. ff. de va. mu. l. i. §. sed si calu m. 7 ff. de decu. l. ii.

Si post creationem quis decesserit

Quis subeundi munera nō transt ad heredes mortuo patre

De tabularijs: scribis: logographis: 7 censualibus

Qui scribunt p̄dictos nominatos ad honores 7 munera 7 tributa soluta sunt tabularij: qui faciendis publicis instrumentis p̄sunt in singulis ciuitatibus: hi quoq̄ nominant librarij vt hic. 7 ff. de reg. iur. l. librarj: 7 tabelliones: vt in aut. de tabu. 7 Cathocillarij: sic potest accipi §. de bo. p̄scrip. l. si q̄s. §. si licet

Tabularij
Librarij
Tabellio
Cathocillarij

Scribe
Logographi

Censuales

ailomodo ibi exponant. Alias scribe dicunt q̄ circa p̄ncipem vel alias magnos iudices actis gestisq̄ cōficiendis deputati sunt: hi quocūq̄ modo vocant sept̄o res: notarii: libellentes: memoriales: pragmaticales: epistolares: exceptores. **L.** de app. l. p̄cipim⁹. r. l. in offerendis. Logographi sunt q̄ publicis rōnibus describendis deputati sunt: r̄ dicunt a graphos qd̄ est scriptura. r̄ logos ratio: qz ratios publicas scribunt. hi quoq̄ numerarij appellant̄. infra. ti. j. l. duob⁹: plurimq̄ tamen vnum p̄ altero ponit. Item censuales q̄ scribunt censum vt hic r̄ l. quicunq̄. Sunt r̄ alii. vt infra. e. l. si. r̄. l. q̄ po. in pig.

De susceptoribus et p̄positis: r̄ archarijs

Exactor
Susceptor
Cōpositi
Archarii

C Differt a ti. s̄. de exac. tri. qz illi ab inuitis: hi a sponte soluc̄tib⁹: vel alius est exactor immediatus a collatore. Ali⁹ susceptor q̄ suscipit ab exactore vt hic: qui per quoddam medium dicitur a collatore suscipere. infra. l. diu. r̄ l. medios. Et sūt p̄positi qui p̄sunt susceptorib⁹: q̄ accipientes ponebāt in archa vel hōreo publico. infra. e. l. ij. sub custodia archarii: qui arche clausas tenebant de q̄bus. j. l. duos. r̄ l. si. nō vt diu tenebēt. j. l. diu sed tādū habeāt q̄ cōpetenter mittatur ar. ff. de admī. tu. ita aut̄. de quo vi. glo. j. e. l. j.

De ponderatoribus r̄ auri illatiōe

Ponde. auri

Ponderatoribus auri id est qui ponderibus publicis p̄sunt quos greci igo stas appellat vt. j. l. ij. creditur r̄ statur in his que improbant vel approbant Auri autem illatio dicit̄: aurum illud qd̄ infertur a collatorib⁹ vt lancib⁹ vel li bramentis librarum appendatur

De auri publici persecutoribus

persecu. auri

Susceptorib⁹ nō licet pecuniam acceptam: sine licentia in massam redigere: et habita licentia nō debent hoc retardare: tales dicuntur persecutores auri: id est deceptorēs.

De his q̄ ex publica collatione illata sunt nō vsurpādis

Differt ab illis supra de his qui ex pub. ra. acqui. quia ibi de accipientē: hic de dante. Nam pecuniam publicam non potest q̄ dare mutuo: vel alio titulo. vt in suam vtilitatem aliter conuertere.

De auro coronario

Aur. corona.

Aurū coronariū de qd̄ p̄fertur ad coronationes p̄ncipiū vt ea q̄ i tēplo pendentia a Tito r̄ Gaspasiano sublata sunt: vel dic. qd̄ dabat arblei: r̄ hoc p̄stant ius dei ex p̄suetudine. s̄. de iude. l. iudeoz. r̄ fa. s̄. de sta. l. nume. r̄ l. si.

De irrenarchis

Irrenarche

Irrenarche sunt q̄ corrigendis morib⁹ p̄ficiunt: vñ est p̄sonale munus. ff. de mu. l. si. s̄. irrenarche. maxie i sedandis discordijs. vt. j. l. i. r̄ in cōp̄hendendis latronib⁹ vt. s̄. de cul. re. l. diuus: r̄ dicunt quasi argentes irā. qz ire sumende in turbatores publice q̄tus r̄ pacis gerant monarchiam fm̄ glo. hic.

De argenti p̄cio qd̄ in thesauris infertur

Pro argenti summa q̄ quis inferre erario vel thesauris tenet: p̄t aurū inferre ita qz p̄ singulis libris argenti: q̄nq̄ florenos inferat.

Codicis

Liber Undecimus

De nauicularijs seu nauclerijs publicis species transportatib⁹. Et de tollēda lustralis auri psecutiōe

Auicularij tribus modis dicunt pmo

Nauicularij tribus modis dicuntur. Secūdo p his qui maiorē ptem sue substātie persuerūt in mercantia nauium. Terno p his qui ducunt naues. Ne ergo rubrice possit esse dubitatio: apponit de nauclerijs vt intelligat solū de ducentib⁹ naues. Natura est dictōis. siue ē vt licz vba distingant: sensum tñ ptingit vt duo p eodē ponant vt ibi. alexāder siue paris vt no. in sili in. l. pe. de in litē iuran. Sunt aut nauclerij q̄ annonarias spēs a successu prouid⁹ vel ppositis accipe in puincijs: et romā vel ad castra vbi erāt milites de ferre debebāt. et sic dicunt fuisse anno no vrbis vt. j. l. iij. et ff. 5 in. l. mu. l. semp. h. negociat. res. Et tales portates res publicas habent plenā securitatē in cūdo et redeundo. j. l. j. De lustralis aut auri psecutiōe. nihil habent⁹ in nigro.

Nauicularij

Siue

De predijs et omnib⁹ reb⁹ nauicularioꝝ

Hoc intellige vt. s. ti. pr. in rubro. et oēs res eoz sunt huic oneri subiecte q̄q̄ etiam res ierint quasi quadā fraude. j. l. i. et ff. ideo de his.

De nauibus non excusandis

Naues que sub nomine et titulo alieno excusant publicant infra. l. i. et ij. et in l. iubemus. C. de sacrosanc. ecc.

De quid onerib⁹ publicis imponatur

Qui cogit nauam ad suscipiendū aliquid vltra onus tenetur ad emendatio- nem damni qd̄ inde sequit⁹ et criminaliter punit. infra. l. j.

De naufragijs

Quia q̄nq̄ p onus priuati cōtingit naufragiū vt supra. ti. j. ideo de hoc. et vi- cit naufragium q̄si nauis fracturata uane et frango qz plex qz nauis frangit dum naufragium cōmittitur. Et quia lex huius ti. de. cōsuetudine non obseruabatur. id. o. fredericus fecit aut. nauigia. C. de fur.

Naufragium

De metallarijs et metallis et procura- toribus metallorum

Naufragia contingunt sepe per pondus metalli ideo de his: vel dixit de trans- uersione et naufragio. Hunc qui ea transmittant: et qz metalla p̄ciosiora sunt de metallarijs qui ea inferant. et procuratoribus qui ea exigunt atqz custodiunt: de qz ipsius metallis videamus. Et de procuratoribus dicit. infra. l. sum procurato- res. In alijs. ll. dicit de metallarijs et metallis. Et sunt metallarii. hoīes liberi: si- cet sunt ascripti ad illud munus vt inde discedere nō p̄nt. j. l. fi.

Metallarij

De murilegulis et ginetarijs et pcuratoribus ginetij et demonetarijs et bastagarijs

Murileguli
Conchileguli
Ginetiarij

Monetarij
Lintearij
Bastagari

Supra ti. pr. i l. planos. dixit de aurilegulis: nunc de murilegulis. Et sūt qui legunt: id est colligunt murices: id est pisces ex quoz sanguine tingeatur sacra purpura infra. e. l. si quis nomi. Sic conchileguli qui legunt conchilia in infra. l. si. z omnes erant serui palatii. Item ginetiarij q̄ pannos impiales texunt et conficiunt inserendo fercum z aux z sic faciunt auratas pangadas vt dic̄ hic glo. infra. l. iii. z. v. vnde ginetiuz locus est vbi hec fiunt: vt infra. ti. i. l. i. Sūt et monetarij vt. infra. l. j. z baphij. j. l. ij. Lintearij. j. l. si q̄s. Item sunt p̄ocuz ratores ginetij. j. l. pe. Item bastagij. infra. l. q̄ ad p̄ns: ibi omnes erant serui z artifices palatii p̄ncipis nec inde poterant exiri nisi certo modo. infra. l. si quis Teren. in phoz. Sibi in ginetiū ire occipio.

De vestibus olobaris z auratis. z de tinctione sacri muricis

Olobarus

Dixit de officialib⁹ pannoz nunc de ip̄is pannis: z est olobarus vestis qui tota de aurata ē ab olon qd̄ ē totū z baros aux. Et differt a sequente scz aurat⁹ qz de optimo auro qd̄ in vulgari foliatū: in legib⁹ obiciatum ē: vt. j. de veter. nu. po. l. si. sed ibi de quolibet auro: vel hic tota erat vestis aurea de optimo. ibi de aurata sicut in totum: est z alia vestis que aurum habet tm̄ in paragydis: id est brostis vt infra. l. i. De tinctōe dicit. l. iii. z. iiii.

Foliatū aurū

Paragydis

De fabricensibus

Fabricenses

Est tempus belli z pacis in ph. insti. pulchritudo vestium tempe pacis vt. s. ti. z pulchritudo armorū tpe belli vt hic. fabricenses ergo sunt qui publica arma faciunt z in publicis fabricis z non alias. Et vult p̄nicerio q̄ reponat in publicis armamentis vt in a. ul. de ar. Et dicit hic faber stricte. Alias ponit p̄ omni ferri p̄cussore. vt. ff. ad. l. rho. de iac. li. i. §. j. Alias etiā p̄ tignario. ff. de x. sig. l. ferri. §. si. Sed in aut. e. dicunt fabricici et armificatores qui hic dicunt fabricēses. Et no. q̄ puato non licet facere: vendere: emere vel transferre arma: sed habent cultellos puos vt in aut. e. dixi. z multo magis fustes z lapides licet z hec arma dicant vt. ff. de x. sig. l. armorū. de his glo. in. c. si iudex. laic⁹. de sen. ex. li. vi.

Nota

De veteris numismatis potestate

Auri pond⁹

Dixit de fabricatione armorum: nunc de fabricatōe monete: z dicit q̄ numisma et aureus z solid⁹. aurei idem est vt hic z. s. de spor. l. ij. z in euāgelio cuius est imago zc. Cui⁹ pond⁹ erat tale vt. lxxii. facerent libram auri vt supra de suscep. l. quotiens. hoc numisma siue moneta tñi fiebat olim de auro vt infra. l. si. z effigies p̄ncipis erat. infra. l. j. z vsufruc. veluti gemmarū poterat legari in eis. ff. de vsufruc. l. numismatū. z q̄ hanc falsant puniunt vt infra. l. si. Hodie dō cū cōcessione p̄ncipis fit a regibus z ciuitatibus. etiam de ere non tamen a puato. supra de fab. l. ij.

Nulli licere in frenis z equestribus sellis: z in baltheis margaritas z smaragdos z hyacintos apparere: z de artificibus palatinis

Edictis

Satis clarus est. et dicitur equestres selle ab equo. In baltheis id est cingulis et videtur hic poni pro cingula sequi vel pectorali que quasi cinguntur. De palatinis artificibus. ponitur. §. nlli vltz ad fi. vbi loquitur de faciendis istas species sic ornatas.

Eq̄stris sella.

De classicis.

Quidam habent in rubrica de classicis id est nauibus paratis ad bellum ut sunt gallee. Alij et habent classicis id est hominibus ascriptis ad classes ducendas et hec plus pla. bar. quia iste liber principaliter tractat de hominibus conditionatis ascriptis alicui muneri.

Classici.

De curialibus. vrbis rome.

Decuriones a muneribus excusantur vt. §. de suscep. l. si. et maxime vrbis rome decuriones. et differt a ti. de decur. quia hic speciale.

De priuilegijs vrbis rome:

Corporatus dicitur. qui in corpore aliquid scribit proprie sicut quodlibet membrum hominis corporati dicitur et eius factus vel incola. Et sunt priuilegiati vt plebei a tributo capitis excusentur. §. de ca. ciui. cen. l. §. et. fa. §. de de alex. §. l. §.

Corporatus.

De pistoribus.

Pistores dicuntur mancipia facientia panem palatii. sic. infra. de fru. vr. con. l. §. ubi subsunt comiti honoreorum vt hic dicitur. et in omni tempore de eis ius dicitur vt §. §. de ser. l. publicas. et pueniuntur secundum p. sub comite rerum puatarum id est procuratore cesaris vt. §. vbi causa. §. si quis. et. l. dominicis.

Pistores.

De suarijs et susceptoibus vini. et ceteris corporatis.

Suarij dicuntur porcarij. qui custodiunt porcos ciuium in pascuis vt. §. l. §. De susceptoibus autem vini nihil in nigro dicitur. sed de eis dicitur §. de suscep. l. modios

Suarij.

De collegiatis et chartopatrijs et nummularijs.

Dixit specialiter de quibusdam collegiatis. nunc generaliter. et dicuntur a collegio. vt priuilegiati a priuilegio. et tunc dicuntur chartopatri. quod eorum nomina scribuntur in charta vel matricula patrie. quasi in patrie charta descripti infra numerum. Sed si qui sunt sine numero non gaudet priuilegio. infra. §. quod autem. vel dicuntur chartopatri id est qui gaudent in patria secundum grecos dicitur enim apud grecos patria apud latinos patria. vel die tertio vt vt in si. huius. l.

Collegiati.

Chartopatri.

De studijs liberalibus vrbis rome et constantinopolitane.

His duabus ciuitatibus tunc legitimum sit studium non aliter nisi ex priuilegio vt in pb. §. §. hec autem tria. hodie in greco. est scissum et studium multus locis sit maxime bononie qui legalis studij obtinet monarchiam de hoc in elem. j. de magi.

Bononia.

De honoratorum vehiculis.

Honorati erant quidam qui habebant priuilegia vt intraret secretarium principis et aliorum iudicum et sedendi in salutationibus. infra. de off. vi. iudi. l. ij. et. l. ij. vel ponitur per his qui habent dignitatem siue administrationem de quibus in aut or.

Honorati.

R

Vehicula.

hui. qđ hīdē reiecidit. Et his licz vii vehiculis dignitas. i. carruc. si volūt. j. l. f.

De priuilegijs vrbis constantinopolitane.

Cōstātinopol.

¶ Vrbis cōstātinopolis ipsius veteris rome p̄rogatiua gaudet. ista appellatur noua rōa. vt. s. d. sacro sic. ecc. l. oim. Est ergo mater legum vt in autē. vt ro. ecc. in p̄n. Item ei⁹ p̄suetudinē sequit. s. de vet. iur. e. l. j. s. fi. et insti. de sanct. da. s. fi. Item mater fidei erit ecclesia illius ciuitatis. s. de sacro sanc. eccle. l. fi. Sed tempestate. n̄ra dijs indignantibus aduersoꝝ astro: incuriaꝝ p̄ncipum catholicorū in manus miserum p̄didisti thurci. cū de decore et deterrimo cōru sitane reip. interceptu ac pernitie deducta. dijs bene vertāt.

De metropoli berrito.

Berytus.

Tyrus.

Metropolis.

¶ Berritus et tyrus ciuitates in p̄uintia p̄henicis et syrie. s. q̄ etate. l. j. quarū vna eart ante metropolitana: nūc fit alia. Et d̄z metropol matricia ciuitas nā cō ponitur ex mitir qđ est mater. et polis ciuitas. et inde metropolitres is dicit qđ ci ciuitati sacerdotio p̄est. quē canones metropolitaniū appellant.

De canone frumento vrbis rome.

Canon.

¶ Certus canon id est mensura in frumento singulis annis mittebatur romā. s. de sacro. ecc. l. placet. et appellatione frumētū omnia qđ ad victum sunt necessaria accipiuntur s. de suscep. l. modios. r. j. l. ij. in p̄n. Et in publicis horreis rome imponebatur. s. de cōdi. in pub. hor. l. j. et. ij.

De frumenta rio vrbis constantinopolitane.

¶ Cum qua p̄uidencia deferatur frumentū dixit s. ii. j. nunc qualiter delatum expendatur qđ em̄ in vna vrbe dicit. et in alia intellige. s. de pri. vr. p̄stā. quins mo idē in horreis publicis aliaz ciuitatū. s. de p̄di. in pub. hor. l. ij.

De annonis ciuilibus.

Annone ciu.

¶ Annone ciuiles id est salaria: nō dant p̄ titulis dignitatis pura qz doctor. sed p̄meritis vt quia bene. legit et satisfacit illi officio ad qđ p̄positus est.

De mendicantibus validis.

Spanaldi.

Galiote.

¶ Quia mendicantes reficiunt publicis annonis de quibus est dictū. et debet hoc fieri seꝝ vere mendicantibus nō ficticie. ideo de mendicantibus validis id est robustis quos spanaldos vel galiotas vulgus appellat scđm glo. hic qui mendicare nō debent ne miseris et vere debilibus panem auferant vt hic et in autē. de questor. et. v. q. v nō omnis et lxx. dif. c. j. et glo. sup. matheū. Iustus feceris si iniuste petentem correxeris qđ si ei dederis.

De nautis tyberinis.

Tyberina na.

¶ Nautis tyberina dicitur qđ nauigat in flumine romano conuehendo romaz vel extrahendo ad castra.

De frumento alexandrino.

¶ Primo p̄firmat salarium qđ p̄fectus orientis statuerat. q̄busdam officialibus

Lodicis

prepositis ad hregandum frumentum in ciuitatē alexan. ⁊ ad tuendā substantiā
nauiculariorum q̄ erat obnoxia reip. Secūdo p̄hibet ad aliud offitiū vocari de
curiones: de hac ciuitate alex. dic. ut dixi. ff. de off. iuri. alex.

De alexandrie primatibus.

Alexandria dicta ab alexandro magno. cui plurimū fauetur i iure: puta in ali
mentis vt s. ii. j. Itē et habet iurisdictiones. vt s. de off. iuri. alex. Itē ei⁹ p̄ma
tes id est decuriones habent immunitatē purgandi fluminis nili. vt hic. Alexandria.

De iure rei publice.

Quomodo accipiatur res pub. ponit glo. in corpore. de here. et sal. in prin. Respublica
vxi s. de iur. ff.

De administratore rerum publicarum.

Parum esset ciuitatē habere iura nisi essent qui ea administrarent vt. ff. de ori
iur. l. ij. h̄ post originē. et hi eligunt per decuriones cōuentos p̄ mgratus. vel p̄
ip̄os mgrat⁹ eliguntur vt. s. de decu. l. ij. et de suscep. et archi. l. exactores ⁊. ff.
ad mu. l. lucius. Et sic alius est mgrat⁹ q̄ iurisdictionē exercet. Alius adminis
trator q̄ temporalia gerit vt hic et. ff. e. per to.

De vendendis rebus ciuitatis.

Administratores de qb⁹ ti. xx. vēdūr res ciuitatis Et talis venditio pura et p̄
fecta non debet a rep. reuocari licet p̄ aliū maius p̄cium offeratur. j. l. j.

De debitoris ciuitatum.

Debitoris ciuitatum non possunt in eis habere honores. nisi prius debita sol
uant de quibus infra.

De periculo nominatorum.

Nominatores id est electores officialium publicorū nō tenentur p̄ electis licz Nominatores
fideiussores non receperint. si tēpore deposite administratiōis soluendo fuerint.
Sed si non fuerint pueniuntur nominatores: tamen post excusos reos. q̄ dic. vt
ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. prior. h̄. fi.

De periculo eoz q̄ pro mgratibus interuenerunt.

Sicut nominatores tenentur officialium electorū vt s. ii. xx. Ita et fideiuss
res vt hic. De hoc dixi. ff. de fideiuss. et nominato tu.

Quo quis ordine conueniatur.

Administratores ciuitatis tenent in solidū oēs: licet simul administratio sit cō
cessa. Secus si p̄ portionibus diuisis. primo tñ gerens. secundo non gerens con
uenitur. q̄si vno mortuo alij in administrando culpā cōmiserint. p̄ tali culpa he
redes mortui non tenentur de hoc dixi. ff. de mag. pue. Administrato

Si qs liber inuit⁹ actū reipublice gerere cogatur.

Libera persona inuita actum reip. administrare nō cogit. et dic actū scz serui Actus.
l. i. quē fuit tantum ciuitatis faciebāt. ff. de neg. ges. l. eū actum. pcuratio vero

Actus.

etofitia reip. liberis tñ pueniūt vt. s. de tabu .l. generali. et s. si ser. aut liber. l. s. .7. ij. Alias dic actū id est tabulariā ad q̄ sui publici id est notarij tñ cogunt vt s. de ser reip. ma. l. si fa. s. de op. liber. l. qui manumittitur.

De Sūptus iniuncti muneris ad oēs collegas pertinere.

¶ Si vnus ex pluribus pfficialibus electus expensas totius muneris inpporta. uerit pro rata eas repetet a collega.

De his q̄ ex officio qd̄ administrauerūt conueniuntur.

¶ Reip̄ debitor si reperitur minus idoneus administrator tenet ad sortem q̄ ei mutauit: non autem ad vsuras tenetur.

De solutionibus et liberationibus debitorum ciuitatis.

¶ Apoc̄e a seruis publicis de soluto confecte ita demū debitoribus soluentib⁹ profunt si a curatore reip. sunt subscrip̄te. aut pecunia soluta in utilitatem publi cam est cōuerfa. et nō aliter. et si dolo serui publici debitor soluerit pecuniam cui ratorū nec in utilitatē publicā est conuerfa . tenetur curator de peculio eius serui et debitor remanet obligatus.

De spectaculis et scenis et lenonibus.

Spectacula.
Sceneca.

¶ Hic imperator permittit q̄busdam qui genetijs appellant̄ celebrare spectacu la maxime cum ipsi vclint ea facere suis expensis. et dic de specta. et sce. referuā dis vt hic. l. j. et de lenonibus pollendis vt. infra. l. si. Et sunt spectacula que fi ebant in scena scz in loco vbi ludebant tragedi et comedi vt in auē. de consul. vel scena est locus. 7c. vt. ff. de infra. l. ij. s. fi.

De expensis publicorum ludorum.

¶ Expense magne exiguntur in predictis spectaculis et ludis vt. ff. de pelli. l. septicia. de quibus hic.

De aqueductu.

Aquaduct⁹

¶ Sicut Indū ita aqueductus populū delectāt. de Constantinopolitanis et roma ne etiam veteris aqueductibus dicit publicis. et sic differt ab illo qd̄ dicitur. s. de ser. rus. s. l. j. s. aqueduct⁹. Dic ergo q̄ quidam homines p̄ficiuntur ad cu. stodiam q̄b⁹ datur p̄. i. egium. infra. e. decernimus. et his p̄ quoz fines trahiē vt. l. j. et certa pecunia ad hoc deputatur vt. infra. ad reparationē 7c. l. hac. lege nec ex eo extrahit aqua. j. l. ij. 7c. l. decernimus in si. nisi p̄ locū p̄uati. infra. l. si. et veteri cōsuetudie. j. l. vsum. et tunc non ex quolibet loco. infra. e. eos. Sed in casu fall. vbi privilegiū nihil operatur vt. infra. e. omnes. Sed quādo trahit gratis habet. infra. e. si. ad reputatōnem.

De gladiatoribus.

Gladiatores

¶ Gladiatores erāt qui publica spectacula edebāt et p̄sertim cruenta q̄bus cruo ex diuinatione gladioū elicebatur. vt in torneamētis. et pugna bestiarum tale hic reprobantur. nō alia spectacula de q̄bus. s. de specta. l. j.

De venatione ferarum.

Lexicis

Leones capere cuilibet pmittitur. Itē qñ fere bestie capiūt et pducunt p ali quam ciuitatem vel comitatū. non debent ibidē morari ultra septē dies.

De mauima.

Mauima ludus est q̄ fiebat in maio et sic a maio. vel sub leticia. vel mauima Mauima. grece latine ingressus scz estatis dicit scdm glo. qñ herbe frōdesq̄ virentes leti- fiant puintiales. In dononia sunt regine. et Basilee.

Ut armorum vsus incio p̄ncipe interdict⁹ sit.

Nulli tribuatur copia deferendoꝝ armooꝝ de hoc in aut. de ar. et in. c. clerici arma. de vi. et ho. cle.

De agricolis et censitis et colonis.

Omniū rex ex q̄bus aliquid acq̄ritur nihil est agricultura melius vt tull. j. Agricultura. off. nullaq̄ res vtilior fructibus aridiz qui sic colonooꝝ labore pueniunt. ideo Agricultura. de agricolis in genere. et censitis et colonis in speciali. Nam agricola generali ter ois colēs agrū dicit de q̄b⁹ omnibus dicit hic. Et sunt octo genera colonooꝝ: Alscripticij. censiti. p̄petui coloni. p̄dictionales coloni. inquilini. originarij. sim plices coloni. de q̄bus oibus vt. glo. hic sup rubro.

De capitacione ciuium censibus eximenda.

Ciuēs romani habitantes in vrbe effugiunt onus capitacionis. est capitatio Capitacionis onus. tributum qd̄ pro capite prestabatur.

In q̄b⁹ causis coloni capite censu dños accusare possūt

Coloni cap. cen. q̄ sunt dic. vt. l. ij. et dic q̄ accusāt dñm qñ vltra d. bitū ex igit vt. l. j. Itē in publica actione p̄seq̄tur suā vel suooꝝ iniuriā vt. j. l. ij. in fi. di cuntur aut capite censiti: q̄ p̄ singulis capitibus censum prestant.

De colonis palestinis.

Coloni palestini non possunt a terra recedere sicut alij: et eooꝝ domis datur Palestina. plena potestas reuocandi domum. putabant em̄ hi se plus p̄uilegiatos eo q̄ i palestina q̄ est p̄uincia hierosolomitana natus esset xp̄s scdm glo.

De colonis thracensibus.

Thracenses capitaciones non p̄stant tribula sed tributa terre. nō tamē possūt a terra discedere. et occultans vel retinēs colonū thracēsē id ē ex thracia: iqm̄ restituit dño cū peculo et cū agnatione et punit in duab⁹ libris auri.

De colonis illyricianis.

Illyriciani dicunt q̄ et illyria id est scclauonia sunt. r̄tales a terra separi nō possūt. p̄ra facientes reuocant. et reuocati submitunt in vinculis.

De omni agro deserto et qñ steriles fertilib⁹ iponunt. Illyria.

Hunc de p̄dijs ex q̄b⁹ cēsus p̄cipit. Et dic q̄ ager relinquit ob sterilitatem r̄ qñs datur a pequatore vel cēstote nouo possessori vt. j. de fun. pa. l. si q̄s a p̄to ribus. Aliqñ traditur a p̄ncipe. j. e. l. fi. Et qñ steri. id est qñ steriles fudi sucepti cū fertilibus cōpensant. j. l. v. Imponuntur id est adiungant.

Locicis

libus publice vel priuate rei.

Coloni originales rei priuate impalis q̄ eadē est q̄ z fiscalis ar. s. de off. co. re
pri. in rub. ad aliquos honores vel munera ciuitatis nō deuocent. infra. l. j.

De predijs tamiacis et de his qui ex colonis do- minicis alijsq̄ libere conditionis pcreantur.

Quidā dicūt debere scribi de pdijs dñicis nō tamiacis z pbant hoc ex eo q̄
subijcit z de his q̄. zc. z volūt in lege priua dicere dñi co vel dñice: nō tamiace. et
in vl. fundos dñici iuris nō tamiaci fm p. Sed meli⁹ est fm Jo. dicere tamiacis
scz pdijs in q̄b⁹ sunt cellule Cū tamiac⁹. i. cellerari⁹ vl cellulari⁹. Tami em̄ gre
cellarie dr cellariū. vel aliter pdia empta erant vt canonē redderēt inter cellu-
las. fm Jo. z eoz coloni dicunt tamiaci id ē dñici coloni qz dicta pdia erāt impe-
ratoris. tamiacis dispēsator dr thesaurorū dom⁹. economus.

Tamiacs.

De diuersis predijs vrbanis et rusticis temploꝝ et ciuitatum et omni redditu ciuili.

Edificans in loco publico soluere debet debitā pensioē p edificio si expediat
reip. alias ipm̄ solum cū edificio vendicat. infra. l. j. Et tertia ps canonis q̄ redi-
git ex fundis et locis reip. sufficit ad restauratiōē muroꝝ. j. l. ij.

De locatiōe prediorum ciuiliū vel fiscaliū siue temploꝝ siue rei dominice vel priuate.

Predia pncipis q̄ in ppetuū locant sunt locada diuitib⁹ vel alijs cū fideliū
one idonea p̄stita. z officialis p̄dicta negligēs v3 de suo resartire officie decremen-
tū. j. l. j. Et a colonis ppernis fundoꝝ publicoꝝ nō auferunt fundi: licet ali⁹ me-
liorem p̄ditionē offerat. infra. l. iij. de q̄ s. de fun. re pri. l. j. infra. l. fi.

Predia pnci.

De conductoribus et pcuratorib⁹ siue actori- bus pdiorum fiscalium z domus auguste.

Conductores fundoꝝ dom⁹ fiscalis et alijs hoies dicte dom⁹. cū agere volunt
vel experiri debent ordinario iure. z nulli alioꝝ p̄ociniū p̄stare debent vel exe-
cutionis miserū. vt h. et dicit. domus auguste adiectiue nā de suis hoibus non
vxiōis. et ei⁹ res viri dicunt. s. de pac. l. hac generali.

Quib⁹ ad p̄ductionē pdioꝝ fiscaliū accedere non licet.

Palarini milites pbidentur a locatiōe fundoꝝ principis vt hic.

De collatiōe fundoꝝ fiscalium vel rei priuate vel dominice vel ciuitatum vel temploꝝ.

Preses p̄uincie z sui officiales possūt exigere p̄ductores dñicos z etiā impe-
dire fauorē curialibus cesaris volētib⁹ facere dictā exactionē. Et oia pdia ex q̄
sūp cā ad fiscū p̄tinetia: a trāsuectiōe publicaz sp̄z nō hāt immunitatē. j. l. fi.

De priuilegijs domus auguste vel rei priuate et quarum collatiōum excusatiōē habeant.

Ad extraordinaria miera vel supindicta etiā fiscalis possessor nō cogit. j. l. j.
nullus aut ali⁹ a supindicto excusatur excepta p̄ncipis possessione. infra. l. fi.

De grege dominico.

Grege dñicus. **S**ubtrahens equū a grege dominico id est principis iſm reſtituit et in vna libra auri punitur. Subtrahens de grege priuati punit in media libra: a q̄ pena releuatur ſi eum obtulerit ſponte. j. l. j.

De palatijs et domibus dominicis.

Palatia principis. **E**des p̄ncipi p̄ſecrate id est in dylta palatia ab omni p̄uatorū uſu: et comuni habitatione excipiunt. p̄uatorum dixi. qz iudices in eis reddūt ius vt ſ. de off. rec. p̄uin. l. nullius. et ſa. ſ. de ope. pub. l. q̄ciſqz. 7. de iude. l. in ſinagoga.

De cupreſſis ex loco dapneſi vel perſeis per egiptum non excidendis vel vendendis.

Perſeis. Dapneſis. **E**mētes vel v̄dentes arbores cupreſſi in locis hic noſatis puniūt. j. l. j. p̄ſeis nomē loci eſt in egipto vbi creſcit cupreſſus: ſicut dapneſis: et eſt ratio qz continet aggeres tenētes aquā nili que oportunitis tempoub⁹ inundat agros cū in egipto non pluit vt ſ. de mili. ag. l. j.

Liber duodecimus.

De dignitatibus.

Dignitas.

Quia ius publicum de quo ſ. dixit nō potest expediri niſi per exiſtentes in dignitate vt. ff. de ori. iur. l. ij. ſ. post originē. ideo de dig. dicit. ſez. q̄ ad eas admittuntur et reiciantur. et q̄ p̄uilegia ex his cōpetant et quāto tpe durent. Eſt autē dignitas q̄litas vel p̄eminētia q̄ inheret p̄ſone. et q̄ ſit differentia inter dignitatē p̄ſonarum. et offitium no. in. c. de multa de. p̄b. et hic p̄ Bar.

De p̄toribus et honore p̄ture. et collatione glebe et clauī. et follis. et ſeptē ſolidorum functione.

De prima parte loquitur. l. j. Et collatione ſez ſublata. Et erant q̄dā ſpecialē functiones q̄s hic remouet. ſez collatio glebe: vel follis: vel clauī: vel ſeptem ſolidorum. talis eſt actio p̄petuo cōquieſcat. j. l. ij.

De conſulibus et non ſpargendis ab his pecunijs et de p̄fectis magiſtratibus militū. et patricijs.

Miſſa.

Olim conſules creati. per vrbe n̄ ſpergebant pecuniam que appellabatur miſſa inſti. de re. diui. ſ. hoc amplius et hoc in ſignum leticie quia qui ad honores eliguntur largius expenſant. quod h̄t: prohibetur. ſ. ra. l. ij. ne cupidus lucri populus eos ſequatur. ſed eoz merita. Sed etiam hoc hodie corrigitur et in voluntate eorum ponitur ſpargere vel non p̄ter aurum qd̄ ſoli p̄ncipi conceditur in aut. de p̄ſul. ſ. ſpargere coll. iij.

De p̄fectis p̄torio ſiue vrbiſ et magiſtris

Codicis

militum et dignitatibus exequendis

Omnes istos dicit esse pares gradu. licet habent dignitates distinctas: et ille preferitur qui primo fuit electus in dignitate

De prepositis sacri cubiculi. et de omnibus cubicularijs et priuilegijs eorum

Custodientes cubiculum principis vel auguste eandem dignitate hnt q̄ p̄fect⁹ orbis et p̄fect⁹ p̄torio et magistris militū Et hac dignitate deposita nulla est inter est distinctio referuata: nisi reuerentia t̄pis. j. l. j. poterūt tū etiā deposita dignitate cū vadūt extra urbē vñ cingulo sue dignitatis. j. l. si. vbi vi. de i. mgnlo

De questoribus et magistris officiorum et comitibus sacrarum largitionum et priuate.

Officia istorum sunt supra de off. quest. cū tribus se. ii.

De primicerio et secundicerio et notarijs

Primicerius est is q̄ p̄mus scriptus est in matricula notarioꝝ et q̄ p̄mū locuz obinet. Secundicerius q̄ fm ad q̄ infra de dome. l. vi. et notarijs: id est ceteris postea scriptus Alij dicūt et p̄ id est: nam idem est secundicerius qd̄ p̄miceri⁹ Fin eos: vel dicit p̄micerius qz p̄mo portabat cereum in aliquo festo: et erat in dignitate qz spectabilis. j. l. pr. Alij capūt p̄ eo quia p̄mus est in choro vel in cantu obiente archiepo. extra. e. ti. j.

Primicerius
Secundiceri⁹

Et dignitatum ordo seruetur

Asurpās sciēter honozē sibi indebitū crīe sacrilegijs punit. j. l. j. et hīs dignitatē cū administratōe p̄ferē habentib⁹ eandē sine administratōe. infra. l. ij.

De magistris scrinioꝝ

Magistri scrinioꝝ dicunt magistris notarioꝝ actorū magne curie qz impial etiam quodamō assidere vident maiestati: etiaꝝ dignitate finita. vna cū eoz filijs a grauanie puato et publico sunt immun es. p̄cor. sunt in glo.

Mḡri scrini.

De comitibus consistorians

Comites consistorians sunt illi qui steterūt in principis consistorio: et p̄ cōsulis⁹ ad equantur. j. l. j. et sunt spectabiles vt in aut. de app. et infra. q̄ temp. § illud

Comites p̄si.

De comitibus et tribunis scholarium

Prepositi scholarium id est illorum qui sunt per principem ad aliquod officium deputati: principem adorare possunt: id est salutare: Inter quos etiam palatini numerant. si eis fuerit data primi ordinis comitatus: cum administratione: deposito officio si non aspirauerūt ad maiorem dignitatem pares sunt comitibus egypti et diocesis pontice. Alii vero milites soluta militia numerantur inter eos: q̄ fuerunt puinciarum duces.

prepositi sco.
Palatini

De comitibus rei militaris

Missus ob suam pb̄tatem ad ptes transmarinas custodiendas illis dignitas insignibus adornatur quibus p̄cōsulo.

De comitibus et archiatris sacri palatii

[Decorative flourish]

Archiepatri

Archiepatri: id est militates inermi militia inter palatii pncipis: si pmi grad^o militiam obtinuerit: eam dignitate adipiscunt q^o duces et vicarij pncipis q^o nil tam admistraverunt. et etia^o comites pmi ordinis. et dicunt archiepatri: id est sumi medici fm gl o. hic. ab archie: id est pncipatus

De comitibus qui prouincias regunt

Comites qui gubernauerunt puincia deposito officio: puilegio dignitas vles rie fungunt. j. l. j. et talis est spectabilis vt in aut. de app. § illud Sed quida^o sut illustres vt. j. de ero. mili. anno. l. puincialium

De professoribus qui in vrbe constantinopolitana docentes ex lege meruerunt comitiuam

Alia pncipis

Constantinici et sobbite et iuris periti qui p. xx. annos sciam docuerit in constantinopolitana ciuitate p illius ciuitatis censi: in arte docendi estimandi sunt digni ea dignitate qua fingunt vicarij pncipis. j. l. j. Sed vicarius eqparat comiti et duci: ergo sunt comites et duces vt. §. de. comi. et archi. l. j.

De silentarijs et decurionibus eorum

Silentarij

Decurio et silentarius a tyroni equoz q^o pstatde habet imunis nec prestare cogit collectas extraordinarias que necessario imponunt. Et dicunt silentarij. senatores. eo quia silenda et occulta consilia eis comunicant. Et dicunt cosiliarij vt. ff. de mi. l. veru. §. ex facto. Et sunt excusati la munerib^o j. l. decurionibus de septis. Sz no^o nisi tres decuriones et. xxx. senatores ita demu^o si p. xiiij. puinos an nos pegerint inculpati officiu^o eoz imunitate hanc habent vt ibi.

De domesticis et protectoribus

Domestici

Domestici sunt serui et liberi et siles fm quosda^o vt. §. de his qui ad ecc. ofu. §. sane qd no^o placet aecur. qz igeni seruiut pncipi. vt. §. de ppo. sacri. cub. l. ius hemus. §. hoc no^o solu. Quare dicte domesticis vt sunt templarij et qda^o fratres ad papa. vt. j. l. si. ptecor vero est qui stat armat^o cora^o pncipe q^o stipatores dicitur. An obuius et hiliis artus fuerunt domesticis et ptecores Justiniani: et ta^o priami et secundi erant plures. vt. §. de. Magna stipante caterua. Et habebant prepositos qui primicerij dicunt. infra. l. ij.

De prepositis laborum.

Laborum

Quida^o hnt in tex. et rub. laborz nec dicunt cui labori sint ppositi. Alij labio^o rum a labijs q^o forte corrigebat eos q^o male loquebant de pncipe et tuc meli^o sta re: labragoz: id est psumptuose loquentiu. Et dicit hoc labor. Signu^o bellicoz ex auro et lapidib^o pncipis qd fecit fieri Constantinus inter alia signa bellica fm Hug. et fm hoc ponit p genitio pli sinopato. vt. §. de u. p. deorum. et ad vicarium p vicarioz. infra. ti. pr. l. si. et deriuat a labor. vel a laboz: id est habundaz: qui ergo talib^o signis deferendis pponcbat dicebat ppositus laborz.

Proximi Proximatus

De proximis sacrorum scriniozum ceterisq^o qui in sacris scrinijs militant

Asstea reb^o

Quida^o habent ppositis. qd idem est. Dicunt aut^o primi qz magis se pncipi primant et alij qui sub eis sunt q^o sunt ples. j. c. hac pte. Et no. q^o tria. sunt scri: nia seu camere: de qbus infra bz vna eplaru^o que pncipi vel ab eo mittebantur

verticalis text on the right edge of the page, partially cut off.

Locicis

ut sit bononie. Secunda bellorū p̄ventionaliū & cognitionū. infra. e. l. vi. Tercia dispositionum: id est registrorū. infra. de agentibus in re. l. iij. et tales hodie dicuntur scribe et cancellarij. et sunt hi s̄m p̄pla. quibus archana p̄ncipis cōmittunt. infra e. p̄mos. Et est dignitas que dicitur p̄maratus. j. e. l. si quis p̄t̄ alij q̄ dicitur cuat melle p̄. infra. e. peculiarij. Sunt et alij multi gradus militantium in sacris scrinijs de quibus infra. e. vnicuiq̄.

De agentibus in rebus

Ad euidenciam p̄mitte q̄ agentes in reb⁹ sunt illi de quib⁹ fit mentio p̄ glo. j. de curiosis. l. si. Et sunt hi quibus elationū cura mandat ut ibi. Et erant p̄les dixerunt q̄ vniuersos n̄scios ut infra. l. iij. et quilibet v̄cerus habebat p̄positū ut. s̄. de off. ma. off. l. j. et dicebant p̄ncipes ut infra. ti. j. s̄m glo. hic. vel vic melius s̄m Bar. q̄ p̄ncipes agentes in reb⁹ de quib⁹. infra. ti. h. sunt illi q̄ palmam laborum emeriti p̄ lapsū. xxv. an. p̄ p̄ncipē postea q̄eti traditi sunt. j. h. ij. l. j. et. iij.

De p̄positis agentibus in rebus

De hoc. s̄. ti. p̄or.

De p̄ncipalibus agentibus in rebus

De hoc supra. ti. iij.

De curiosis et stationarijs

Dicitur est in genere de agentibus in reb⁹ et eorū p̄ncipibus. Hic de duabus speciebus. Prima de curiosis quoz officij erat n̄sciare crimina et remittere criminosos. infra. e. l. si. Secunda de quibusdā q̄ p̄rat quibusdā euectioib⁹ ut in trib⁹. l. si tales dicuntur curiosi forte q̄ disceptauerūt de his q̄ non multū expedit. et plura sapere q̄ oporteat voluerūt. c. j. de remi. li. vi. vel quia maiores curas exhibere volebant q̄ res exigeret. iiii. dist. deniq̄ de cō. dist. v. quinq̄. hi et stationarij dicti qui forte stabant certo loco. vñ auscultarent c̄ria et criminosos deferrent qui et irrenarche dicti. ff. de custo. re. l. diuus. abiron q̄ est cauillator et archos princeps. quasi p̄nceps cauillationis et delationis.

Curiosi

Stationarij
Irenarche

De palatinis sacrarum largitionum et rerum priuatarum

Palatini p̄ncipit. et tres scrinioz p̄ncipit. tribuni p̄rouani militari dignitate fungunt et nulla p̄t eis iniungi necessitas publica vel puata. infra. l. pe. et dicitur palatini qui alias vicarij. q̄ quodāmodo gerūt vices p̄ncipis ut dicit glo. infra. l. j. Et cōsuerūt p̄ puincias trahitri. anno tñ lapsio cingulo id est dignitate liberant. infra. l. placuit. et idē de palatinis p̄ncipis. q̄ de his infra. l. si.

Palatini

De stratoribus

Stratorij: id est stabulij. Cū in genit̄ Rachel hoc videns posuit ydola. s̄m in stratorio cameli et sedij sup̄ ipm. Cū stratores dicunt q̄ p̄sunt stabulis seu equis stantibus instabilis. ut dicit hic glo.

Stratorij

De castrensijs et ministeriis

In libro. pr. est de castrensijs et ministeriis. qui forte p̄erant castris p̄ncipis ordinandis vel metandis. et erant plures et eligebant de cōmuni. ut infra. ti. pr. qui etiam a ministerio. ministerij dicti sunt: hi tamen castrensijs tāq̄ p̄positi suberant et seruiebant.

Castrensijs
Ministerij

De decanis

Decanus Decanus .i. decē virorū societas s̄m s̄. vel q̄ p̄est. decē. vñ decanisa. i. vrorū decant. Et q̄trōz ex decanis q̄ p̄mū locū in ordine tenuerit p̄ biennū. ad p̄ncipia tus officij assumunt. e alij in locū eorū debēt surrogari elapso biennio

De mensuris

Mensores Mensores dicti sunt q̄ mensurabant mēia iuxta castrū vel silia vt dicit glo. in rub. s̄. ii. ij. vel colūnarū vel lignorū vel hominū. vel dicimēsores frumentarios. vt. ff. de excu. tu. l. mensores. r. ff. de iur. immu. l. si. vt illos qui metebantur ho spi cia militum vt. infra de meta. l. j.

De priuilegijs eorū qui in sacro palatio militant

Schola Intelligit in quocūq; officio vt infra. l. j. vbi dicit q̄ palatini a cunctis mune ribus sordidus sunt imunes ipsi r eorū filij nepotes. vt ibi.

De priuilegijs scholarium

Schola Schola est in quib⁹ tyrones militiā addiscit. vel id est societas militū vt. j. l. si. Et mgr̄ militū. nō pōt suos scholares senatores verberare vel degradare s̄ istud spectat ad officium mgr̄i officiorū infra. l. j.

De castrensi omnium palatinorum peculio

Id ē de militib⁹ palatii q̄ p̄ncipē sequūt vt. s̄. ti. superiori. Sed hic circa peculij Et tales hōtes aliq̄ priuilegiū. quecūq; q̄siuerūt in officio morantes ex do nis p̄ncipis aut eorū industria p̄ncipe sciēter retinent tanq̄ castrense peculij.

De equestri dignitate

Equites roma. Equites romani sunt qui romā custodiūt: nam r illi habent p̄ absentib⁹ reip. cā. vt. ff. ex q̄. cau. ma. l. milites. r dic q̄ erāt alij p̄sidentes alijs: non est sim plex militaria est dignitas vt. j. ti. ii. l. si. in p̄n. Et bi s̄m gradū post clarissimatus id est p̄sular⁹ dignitatem habēt vt hic.

Clarissim⁹

De perfectissimatus dignitate

Perfectissi. Dignitas erat fortissis q̄ erat p̄fectissim⁹ miles: ad hoc non assumebat aliq̄s seruilis p̄ditōis aut fisco aut h̄rie obnoxius: vel pistozes vel in aliquo negotio consistentes: vel q̄ honorem quasi venalē p̄cio redimere cogitabat sed sola p̄bitate sic. s̄. de epi. r cle. l. si queq̄

Qui militare p̄nt vel non. Et de seruis ad militie dignitatem aspirantibus Et vt nemo duplici militia: vel dignitate et militia simul vtatur

De armata militia loquit. r de hac p̄ma pte loquit. j. e. l. j. ii. iii. r. iiii. Et s̄ seruis. de hoc. j. e. l. pe. r vl. Et nemo. de hoc infra. e. l. eis

Negotiatores ne militent

Ergasterium Qui p̄sunt ergasterio id est negociationi militare p̄hibent: non nobilitati de factu. nā r libertus militat. ff. de testa. mil. l. si duobus. Sed quasi ex vili officio non debent assumi s̄. de dig. l. neq; r de p̄fec. dig. l. j.

De re militari

Miles captus ab hostibus: dū est ibi stipendium vel salarium habere non debet. j. l. j. Et implentes. stipendia militie. xx. annis per cohortes: munera sordida non coguntur subire infra. l. j.

Codicis

De castrensi peculio militum et prefecti annone

¶ Filius in parte militans ob eam causam accipiens dono a patre matre vel alijs pro
pinquis vel amicis et que ei militie occasione sunt quesita in castrensi peculio nu-
merant. Et non quod res emptae ex castrensi peculio dicit esse castrensis ut hic. De
ultima parte rubri nihil dicit in textu. ut sepe supra.

Castrensis res

De erogatione militaris annone

¶ Erogatio dicitur distributio id est quid et unde habeant milites stipendia

Erogatio

De excoctione et translatione militaris annone

¶ Ab excoctione panis militibus praestatis nulla domus etiam principis excusat. Et
si procurator eius cui panis coquendus mandatus precipue facere neglexerit puni-
tur ipse et domus eius si fuerit coactus. §. l. ij. Excoctores autem est distributores
qui militibus annonam a provincialibus exactam solunt. a provincialibus non petant pa-
nis excoctores nisi fuerit inter eos consuetudo contraria. infra. l. j.

Excoctio panis

Excoctores

De militari veste

¶ Canonem vestium militarium a kalendis septembris usque ad kalendas aprilis resp.
soluer. infra. l. j.

De metatis et epidimeticis

¶ Metati dicuntur milites in terminis castrorum quae castra vallo undique circumdabant
unde in biblia Castra metati sunt filii israel. et sic ponit. §. de epi. et cle. l. omnia
Sed epidimeticus dicitur qui supra milites sunt constituti metientes siue demetien-
tes militibus hospitia ab epi. quod est. §. et meticus: id est metatis de his qui supra
milites demerentur: id est diversis diversa assignant hospitia

Metati

Epidimeticus

De Salgamo hospitibus non prestando

¶ Comites tribuni vel praepositi militum nomine: salgami graecum: id est culcitra lignum
vel oleum a suis hospitibus non extorqueant. Et dicit salgamos culcitra. quia mili-
tes dormiebant quod et sagulum dicebat et ex pilis caprimus fiebat Juvenal. Dicitur
ab hisura iaculum torquere capella.

Salgamo

De comenatu

¶ Comenatus dicitur alimentum quod a militibus vel aliunde tempore expeditionis in ca-
stris existentibus a finitimis regionibus et locis pro cibando exercitum adducitur
Et milites a castris et signis pro comenatu discedere non debent nisi usque ad. xxx.
ut. §. de ero. mil. anno. l. iubemus pro hanc. §. ut autem.

Comenatus

De tironibus

¶ Tiro est novus miles qui adhuc non est scriptus inter fortissimos milites. ut
ff. de testa. mili. l. ex eo. et tyrones in scholis loco semper posteriore ponunt. §. l. ff.

Tiro

De littorum et itinreum custodia

¶ Satis clarus est.

De desertoribus et occultatoribus

¶ Desertores milites dicuntur qui militiam tempore belli deserentes a signis abierint.

Desertores

Occultatores

vt dixi. ff. de re. mili. occultatores aut dicuntur puati boves q̄ de stozes recipiūt

De veteranis

De hoc dixi. §. Et gaudent p̄uilegijs hic descriptis.

De filijs officialium militarium qui in bello moriuntur

Officia militaria multa sunt et varia vt ex supioribus ti. patet. hoz morientiu
tuy in parentum milinia vocent. infra. l. j. et §. de tab. l. fi.

De oblatione votorum

Felix annus votis comunib⁹ agitur: id est ex voluntate donandi p̄ncipib⁹. et §
dicit quomō vna libra auri obaza: id est puri dari debet: sic de melioribus re
bus dare debet qui donat.

De numerarijs et actuarijs et chartularijs et ad iutoribus siue scriniarijs: et exceptoribus sedis excelsae: ceterozq̄ iudicum tā militariū q̄ civilū

Numerarij
Actuarij
Chartularij
Scriniarij
Exceptores

Numerarij. id est seruientes rectoribus i diuersis obsequijs: tormentis et car
ceribus puniuntur. infra. l. j. et sunt numerarij qui hodie tabulari appellantur:
qui et actuarij. eo q̄ acta publica scribunt: et chartulari a chartis: et scriniarij
siue exceptores dicuntur

De cursu publico et angarijs et pangarijs

Cursus q̄ncq̄ ponit p̄ officio currēdi: q̄ncq̄ p̄ loco p̄ que currat s̄m libu. vt. j.
l. ii. erāt est q̄dam officiales q̄ perant officio vt facerent p̄duci militibus annonā
et arma in plauis que ducebant in equis vel cum ipsis equis. j. de l. cursum et
§. de tab. l. n. §. quonens. Angaria autem sunt obsequia in operibus personarū:
per angaria autem in quibus vtrumq̄ verū est opera personarū et rerum impen
dia vt dicit glo in l. nemiñe. C. de epi. et cle. et glo. in. c. non minus. de iur. coc.
et glo. in. l. i. §. que ad. ciuim. li. x.

Cursus
Angaria

De tractorijs et statuis

Tractoria]

Tractoria erāt viri q̄ tractabāt et p̄tractabāt aialia publica et equos sacro vsui
deputatos: vel forte tractorie dicunt s̄re vate p̄ licentia vebendi aialia vt. §.
ti. l. i. cursum in fi. et vt liceret ad tractandum vel apprehendendum crimino
sos iuipetare vt supra de deser. l. i. §. i.

De apparitoribus p̄fectoz p̄torio et p̄uilegijs eorum

Apparitores
Cornicucula.

Apparitores p̄fectoz dicebant q̄ et cornicularii q̄ cornua sonabant q̄n milites
ibant ad bellum s̄m l. de q̄b⁹. j. l. in. et §. de off. diui. ind. l. sciant

De apparitoribus p̄fecti vrbis

Qui administrauerunt multa officia i puincia: officio finito p̄ncipis purpurā
nō adorāt. Itē apparitor sedis vrbane de p̄culsiōe pistoz cōuict⁹ punit

De apparitoribus mḡfoz militum et p̄uilegijs eoz

Qui in officijs magistrorū equitum et peditum militarunt quales sunt nume

Codicis

rarii, et files vt. j. e. l. numerarios militaris sūt ordīs: et gaudēt p̄uilegijs b̄ inf̄tis.

De apparitoribus p̄consulis et legati

Proconsul vel legatus non debet esse curialis vel ascriptus alicui corpi: et si ascriptus est debz restitui ei Et apparitores legatay debēt cē quadringenti

De apparitoribus comitis orientis

In officio comitis oriēt̄ nō ampli⁹ q̄ sex centos apparitores esse oportet

De cohortalibus p̄ncipibus cornicularijs ac primipilarijs

Cohortales dicti sunt q̄ officio curie erant coartati et astricti Et de p̄ncipibus cor. dic vt supra ti. iiii. l. numerarios in fi.

Cohortalis

De apparitoribus p̄fecti annonae

Apparitores p̄fec. anno. sūt cōpulsiores q̄ et actionem canonis annonarij faciunt.

De diuersis officijs et apparitoribus iudicum et approbatoribus eorum

Dives et apparitores et limitanei castrorū conueniunt sub officioy magistro: nō tñ p̄ hoc derogat iurisdictioni magistrī militū ibracie vel illiric q̄ ex cōsuetudine contra eos iurisdictionem habent. j. l. viros

De executoribus et exactoribus

He apparitores vel palatini executores p̄ puincia vagādo inferāt puinciali bus molestiam: ideo piculū gestoy p̄ eos spectat ad illos quoy sunt apparitores vel exactores. j. l. i. Et exactor. j. annū debet ostēdere q̄d exegerit. j. l. iiii.

De lucris aduocatorum et concussionem officiorum siue apparitorum

De lucris scz p̄auis vt. j. l. i. et ij. De licito dic. vt supra de. suff. l. vna. Ex actor id est cōpulsor: de cōcussione: id est dep̄datione deuictus penam subeat legibus competentem infra. l. fi

De primipilo

Primipilariū dicitur p̄mi administrator. et sic accipit̄ supra de cor. l. si feli ta. et l. ordinarioy. et s̄ de epi. et cle. l. officiales. Al̄ p̄ his q̄ primipilum: id est telum vel hastam ferunt et fm̄ l. d. potest hic accipi vtroq; modo

Publice leticie vel consulū nunciatores vel in sinuatores cōstitutionum et aliarum sacrarum vel iudicialium litterarum ex descriptione vel ab inuitis ne quid accipiant in modicum

Leticie scz nunciatores: et dic q̄ qñ p̄cipi aliq̄d felice nūciabant factum. vt qz cōsul eligebatur p̄nceps: etiam mittebat eis aliq̄ cōstitutionem: et nūcius dabat et scribebat se dedisse In modicū: id est magnum: parū tamē licet accipe ab his quibus talem leticia portat fm̄ glo. bic.

Finis trium librorū Codicis